

Onder een donker Dak

Annemarie Slotboom

Nacht

in het donker van mijn delirium vang ik
dromen van mijn lens
het bleek doorzichtig water
brand heilige gaten in de tijd

terug naar toen
breng ik mij
naar eigen hallucinaties

in het daglicht vind ik
totaal naakt
een oud geworden wijf op straat
en traag lopende klokken

Personages: Etienne, Sara, Murat, Kamiel

DEEL 1

Schemering.

1.

Etienne en Sara zitten in het park.

Etienne: Het geluid was afgrijselijk.
Eerst dacht ik dat het een baby was.
Maar het was een kat met zijn haren recht overeind en zijn bek wijd open.
En die kat gilte, zo hard hij kon,
en ik wilde hem bij zijn achterpoten grijpen om hem van drie hoog naar beneden te smijten, te zien hoe hij op de grond stuk zou slaan.
Hoe hij bloed zou golven.
Toen ik het mij besepte.

Sara: Dat dat niets voor jou is.

Etienne: Nee, dat ik als die kat ben, maar dan op een andere manier.
Het lawaai is misschien afschuwelijk lelijk, maar het is wel knap dat je zoveel lawaai kunt maken.

Sara: Iedereen kan lawaai maken.

Etienne: Maar niet iedereen doet het.
Niet iedereen doet wat hij kan of wil, jij ook niet. Net zag ik jou kijken naar ons plekje en toen dacht ik: waarom neem je me niet mee naar jou plekje.

Want ik zag aan jou gezicht dat jij dacht: zelf was ik ergens gaan zitten met een boom vlakbij. En misschien vlakbij mensen met een gitaar die een beetje zingen. Dat we ook een beetje muziek hebben. Ik was op een plek gaan zitten waar het af en toe stil valt. En dat er op zo'n stil moment dan een vogeltje gaat zingen. Dat we ons hadden kunnen afvragen wat voor een vogel het is.

En dat we ons dan zouden realiseren dat we in de natuur zijn.

Dat we die natuur op ons af hadden voelen komen.

Terwijl de zon ondergaat.

Het mooiste van alles.

Een vogel die zingt terwijl de zon ondergaat.

Je realiseren dat je in de natuur bent terwijl de zon ondergaat.

Eigenlijk wil je ergens anders zitten.

Sara: Misschien zag je me even kijken.
Maar ik zag al dat eten, begrijp je dat?
Al die kaas. Vandaar die blik.
Je hebt hem verkeerd geïnterpreteerd,
het ging niet om de plek maar om al die kaas.

Etienne: Ben je bang om aan te komen?

Sara: Weet je wat het is met dikke mensen?
Waarom die zo lelijk zijn.
Niet omdat vet zo persé lelijk is.
Het is iets anders met dikke mensen.
Ze hebben iets heel deprimerend over zich.
Alsof ze hebben opgegeven.
Alsof ze hebben besloten alles te laten gaan.
Alsof *het* ze niet uitmaakt.
Ze geen respect meer hebben voor zichzelf.

Etienne: Je bent niet dik.
Je bent zo mager,
dat je bijna verdwenen bent.

2.

Sara: Ik moet plassen.

Sara gaat de struiken in

Etienne: Alle dagen lijken op elkaar te lijken,
En ik wil eenzaam zijn.
En tranen hebben die je close-up zou moeten nemen.
Die je zou moeten gebruiken in een videoclip.

Soms 's nachts drukt het heelal zwaar op me, dat ik 's morgens denk dat ik
niet meer op kan staan.
En op het moment dat ik denk, opstaan doe ik niet meer, dat kan ik niet:
sta ik op.
En dat moet dus niet meer.

Laat maar all the way gaan.
Dat je er bang van wordt.
Van jezelf wordt.
Dat je jezelf verliest,
en op een dag weer tegen komt.

Sta ik in de tram met doodvermoeide kuiten, geen zitplaats meer, blijf ik
staan.
Terwijl ik daar ook kan gaan liggen.
Terwijl ik daar ook wil liggen. Daar.

Zoals nu. Negeer ik wat ik eigenlijk voel, wat ik eigenlijk zou moeten doen,
stop ik mijzelf.
Want eigenlijk wil ik alle eenzaamheid uit de wereld schreeuwen, lawaai
maken als die kat, die ik van drie hoog naar beneden had willen smijten.
En dat mijn geschreeuw iets los maakt bij iemand anders,
dat iemand anders naar mij kan schreeuwen:
Ik grijp je aan je poten en smijt je van drie hoog naar beneden, kutwif.

Dat er van alles gebeurt net zolang tot we onszelf niet meer kunnen
volgen.

Dat iemand mij heel vriendelijk aankijkt op straat.
En mij dan liefheeft,
meteen op die stoep, recht voor de *Ici Paris*,
omdat we daar zin in hebben.

Dat er gevoel is.
Grote gevoelens.

Dat al dat gevoel,
zich ophoopt in mijn aderen.
Dat ik uiteindelijk ontplof, als een fontein.
Dat ik als een waterval van de wereld glijd.
En los ben.
Van al die dagen die lijken op elkaar te lijken.

Sara komt uit de struiken.

Sara: Je weet zelf dat het onzin is.
Laat ik dan toch ook maar iets eten, alhoewel ik niet zo'n honger heb. Nee,
laat ik het toch maar niet doen. Het is zonde eigenlijk om te eten wanneer
je geen honger hebt.

Etienne: Wij lijken niet op elkaar.

Sara: Nee.

Kamiel en ik hebben zo om jou gelachen aan de telefoon.
Hij zei: ik heb nooit iemand als Etienne gezien, waarmee je alles kan
doen zonder dat ze kwaad wordt, zonder dat je haar serieus hoeft te
nemen.
Hij zei: waarom zijn jullie eigenlijk bevriend?

Etienne: Wat zei je toen?

Sara: Dat je me fascineert.
Dat je met jou iets meemaakt.
Alleen hebben we het wel meegemaakt.
We hebben om je gelachen.

Etienne: Waarom zeg je zulke dingen?

Sara: Omdat je alles naar je toetrekt.

Etienne: Meen je dat?

Sara: Ja.
Vandaag hoop ik dat het gewoon gezellig wordt.

Etienne: Natuurlijk wordt het dat.

Sara: Ga je normaal doen?

Etienne: Denk je dat ik alle aandacht naar me toetrek straks?

Sara: Ja,

en ik denk ook dat er een dag komt dat iemand aan mij vraagt: ken je haar? En dat ik dan antwoord: vaag.

Omdat ik je oprecht niet meer herken.

Soms herken ik je nu al niet meer.

Op zo'n moment houd ik me vast aan het uitzicht, dan weet ik bijvoorbeeld zeker dat we allebei naar dezelfde boom kijken, dan weet ik los van welke dingen we daar bij verzinnen onze eerste conclusie moet zijn: boom.

Dat is dan iets waar ik vanuit kan gaan, dat dat je eerste gedachte is.

Verder ben je onvoorspelbaar.

Etienne: Raak ik je kwijt?

Sara: Zo bedoel ik het niet.

Etienne: Zou je telkens weer verliefd op mij kunnen worden?
Voor één nachtje?

Sara: Ja.

Etienne: Dank je.

Sara: Je moet het niet willen.

3.

Kamiel en Murat zitten bij Etienne en Sara op de grond.

Stilte.

Etienne: Ik zit de hele tijd maar naar je ogen te kijken.

Sara: Doe normaal.

Kamiel: Sorry?

Etienne: Murat? Wat vind jij van zijn ogen?

Murat: Kamiel vertelde me al over jou.
Hele mooie dingen.
Dat je een heel liberaal persoon bent.

Etienne: Lul niet. Wat vind je van zijn ogen?

Murat: Niets.

Kamiel: Mijn dochtertje is ziek.

Sara: Wat heeft ze?

Etienne: Het ging om jou ogen.

Sara: Wat is er met zijn ogen?

Etienne: Mijn aandacht gaat er de hele tijd naartoe.

Murat: Waardoor komt dat denk je, dat je aandacht constant naar zijn ogen gaat?

Etienne: Wat heb je hem verteld over mij?

Kamiel: Kun je voorstellen?
Zo'n wezentje alleen nog maar, huilen, huilen, huilen.
Ik wel, zelfs als ze er niet is,
hoor ik haar. Daar word ik knettergek van.
Kun je voorstellen?

Etienne: Nee.

Murat: Hij vertelde dat je een heel liberaal persoon bent.
Dat je overal voor open staat.
En dat je van tegenstellingen houdt,

Onvrede zorgt voor daadkracht.
Wanneer je het minst hebt, leer je het meest.
Enzovoort.

Maar het mooist vond ik over je kleding. Dat je elke keer weer in totaal andere kleren komt opdagen, dat daar geen pijn op te trekken is. Dat je een keer op zijn verjaardag, nadat jullie naar die film waren geweest, jij binnen kwam in een Lara Croft pakje, en dat hij moest lachen, maar het was geen grap. Je had het aangetrokken omdat jij dat mooi vond. Sterk vind ik dat. Dat had ik graag gezien.

Etienne: Wie moest er lachen?
Dat heeft hij erbij verzonnen.

Sara: Laten we nog een fles open maken.

4.

Etienne: Hoe ken jij Kamiel?

Murat: Ik werk bij de boten.
Hij huurt er wel eens één.

Sara: Mijn ex-vriendje had een bootje.

Murat: Ik zou het graag zeggen maar die boten zijn niet van mij.

Sara: Dat komt nog wel.
Als je het echt wilt,
heb jij op een dag ook een paar bootjes.

Etienne: Je hebt het over boten Sara, het is niet dat je het over speelgoedbootjes hebt of wel? Het gaat hier om goed werkende boten.

Lijkt of ieder gesprek begint om te verwateren.

Sara: Wat is er dan?

Etienne: Niet je. Niet alles *je* maken.
Alsof het niet belangrijk is.
Alsof het je niets doet.
Wat doet je dan wel wat?
Wat doet je wat?
Gaan we naar een film, ja? Bijvoorbeeld *The pianist*, en iemand belt je, hoor ik je aan de telefoon zeggen: ik kan nu niet, ik ben een filmpje aan het pakken met een vriendinnetje van me en daarna gaan we een wijntje drinken, dat zal wel even duren want we hebben allebei geen mannetje wachten thuis.
Neem het bootje van Murat, valt er dan niet ietsje meer over te zegje, Saartje?
Liefje.
Straks maak ik een eindje aan mijn leventje omdat het toch geen betekenisje heeft.

Sara: Doe normaal.

Etienne: Hoor je zelf hoe het klinkt.

Sara: Van mij mag hij best over zijn bootjes praten, maar maak er niet meer van dan het is. Het gaat over een bootje dat nooit veel verder zal komen dan de grachten van Amsterdam.
Het is niet alsof hij wereldzeeën gaat verkennen.

Gewoon leuk dus, zo'n bootje, flesje wijn erbij, Anne Frank huis bekijken, broem, broem, klaar.

Etienne: Daarmee is het niet klaar.

Kamiel: Murat en ik gaan samen een bootje kopen.

Murat: Laten we boot zeggen.

Etienne: Dank je.

En nu ga ik pissen.

Etienne af.

6.

Murat: Het is wel waar wat zij zegt over die boten. Dat het geen bootjes zijn, maar hele boten.
 Daar zou ik niet te makkelijk over denken.
 Zie het als een groep vrouwen in een bordeel, af en toe verhuur je er één, de rest van de tijd ben je ze aan het verzorgen.
 Mag je hopen dat je er iets voor terug krijg, dat je het ergens voor doet. Dat je op een dag die boten bezit. Dat het je eigen verhuurbedrijf wordt. Daar hoop ik op.
 En daar heb ik veel voor over, iedere dag chips resten uit de boot wegsoppen, peuken rapen.
 Leuke routes uitleggen.
 Foto's maken van kinderen die later die hele boot onder kotsen.
 Tot zes uur in de ochtend in de gietende regen staan hozen.
 Chronische pijn hebben in mijn armen en mijn rug.
 Glimlachen.

Soms word ik er treurig van, als ik zie hoe afstandelijk mensen in die boten stappen. Zonder liefde, eerder agressief, angstig. Dat vind ik niet kunnen. Maar zo zijn dagjes mensen, vrije tijd mensen, afstandelijk. Bang dat ze belazerd worden, dat ze een ongeluk krijgen, dat hun vrije dag naar de klote gaat, daar zijn ze bang voor.
 Natuurlijk.

Net als wij hier, eerst afstandelijk, het gras inspecteerde, of er geen stront lag, van een herder of een golden retriever. Zo kijken ze naar mijn boten.

Soms denk ik wel eens, heb ik het niet fout aangepakt? Wanneer ik al die flappen zie van die dagjes mensen die geld lijken te poepen. Maar ik heb mijn boten, en mijn boten zijn mijn werk en mijn werk is mijn leven. Dus zodra ik zo'n boot zie, zie ik mijn leven. En ik hou van mijn leven. Ik hou ervan om het water te zien en te denken, in dat water sterf ik, bij die boten met hun sigaretten peuken en chipsresten. Dan is het mij alles waard. Als je weet hoeveel zo'n boot betekend zou je er geen *je* aan vastplakken. Maar je kent de waarde niet. De waarde van die boten niet, dus ik vergeef het je.

Sara: Het gaat soms automatisch dat ik ergens *je* aanplak.

Murat: Niet aan mijn boten.

Sara: Nee sorry.
 Het is slordig van me.

Etienne op, zeiknat.

Etienne: Geef me alcohol, ik heb het ijskoud.

Sara: Wat is er gebeurd?

Etienne: Heb een eindje gezwommen in de vijver.

7.

Murat: Je T-shirt schijnt door.

Etienne: laten we eten.
Ik heb niet voor niets taart gekocht.

Ze eten, behalve Sara.

Etienne: Je bent heel mooi, weet je dat wel?

Sara: Hoe bedoel je?

Etienne: Gewoon dat je een heel mooi mens bent.
Dat jij wel een stukje taart verdiend hebt.
Hoe meer van jou hoe beter.
Er zijn heel veel dingen mooi aan jou.

Sara: Dat hoeft je niet te zeggen.

Etienne: Ik vind dat we dat allemaal moeten zeggen.
Ik vind dat we allemaal iets over haar moeten zeggen zodat ze zich zeker
genoeg voelt om een stukje taart te eten.

Sara: Ik hou niet van taart.

Etienne: Kamiel?

Kamiel: Aan haar?

Etienne: Het is misschien wat pijnlijk, of niet?
Ik je vraag een stuk taart te eten,
maar wat je nu doet, daar hou ik niet van.
Het eet namelijk niet lekker wanneer iemand dat zwijgend zit af te keuren.
Het is zo.
En het is nergens goed voor.
Je zou in een land moeten gaan wonen waar geen eten is, en dan iemand
hierheen moeten sturen die wel wil eten.
Dan heeft het tenminste nog iets van zin wat je doet.
Of eet je wel?
Kots je gewoon regelmatig?

Sowieso, is het ongezellig.
Aangezien we het gezellig zouden houden vind ik dat je een stuk taart
moet eten om ons te helpen genieten.

Sara: Prima, dan eet ik een stuk taart.
Maar als ik moet kotsen,
Kan ik daar niets aan doen,
mijn maag is het niet gewend, taart
onnatuurlijke vetten.

Sara propt een stuk taart naar binnen.

Kamiel: Haar haren.
Die vind ik heel mooi.
Hoe ze kijkt nu.

Etienne: Die taart is om te kotsen.

Etienne kotst.

Sara: gadverdamme, shit.

Sara kotst ook

Sara : Sorry, het spijt me.
Ons.
Beetje afstotelijk dit, of niet Kamiel?

Etienne: Zo vaak kots ik niet.
Geef me liever wat wijn.

Kamiel: Laten we iets verderop gaan zitten.

DEEL 2

*Nacht,
Ze zitten vlakbij de uitgang tegen het parkhek aan.*

1.

Etienne: Murat is een Turkse naam?

Murat: Mijn moeder was in Turkije op vakantie toen ze zwanger van me was.

Etienne: Murat is een soort Jan.
Een doodnormale naam.

Murat: Toen je dat zei over mijn boot, dat het geen bootje is. Dat raakte me.

Etienne: Wil je met mij naar bed?

Murat: Ja.

Etienne: Goed.

Murat: Maar niet nu al.

Etienne: Je gaat je best voor me doen.

Murat: Ja.

Etienne: Doe gewoon wat je eigenlijk wilt doen.
De rest kan me gestolen worden.

Murat: Zo opeens.

Etienne: Waarom niet?

Murat: Ik wil niet dat ze ons hier zien.

Etienne: Wat wil je dan?

Murat: Respect hebben.

Etienne: Dat is het laatste waar ik om vraag.

Ze verdwijnen achter de struiken,

*Kamiel en Sara komen op.
Ze hebben nieuwe flessen wijn gehaald.*

Sara: Laten we doen of ze niet in de struiken liggen.

Kamiel: Ja.

Sara: Eigenlijk had ik danseres moeten worden.

Kamiel: Ja.

Sara: Het lijkt me heel fijn, om zo heel gecontroleerd door de lucht te zweven.
Dat iemand je optilt en dat je jezelf licht maakt, dat je niets weegt.
Dat je op de punten van je tenen kunt rennen, en van iedere pas precies weet waar hij terechtkomt. Dat je hele dagen door een lege ruimte beweegt.
Lijk je dat niet fantastisch.
Hele dagen door een lege ruimte?

Zulke bewegingen.

Sara doet een poging te bewegen.

Kamiel: Natuurlijk, ik had het al wel zien aankomen. Bijna in scène gezet eigenlijk, ik bedoel laat haar alleen met en vreemde man en zet je klok erop gelijk, dus.
Had alleen niet gedacht dat ze het ook echt zou doen.
Met mij in de buurt.
Zo inwisselbaar, alles.
Ik bedoel ze is toch mijn vriendin naast mijn vrouw.
Ik bedoel, niet dat, dat mij ook maar een enkel recht geeft.
Dat wil ik ook niet.
Helemaal niet.
Geen enkele verwachting.
Geen enkele verantwoordelijkheid.
Geen enkele aanspraak op iets.
Geen enkel bezit.
Geen enkel vertrouwen in haar, heb ik.

Toen mijn vrouw zwanger was,
keek Etienne mij vriendelijk aan en zei: Dan zal ik je wel wat vaker zien.
En dat was ook zo.
Wanneer mijn vrouw niet zwanger was geworden was ik niet ontrouw geweest.
Voor mij één van de moeilijkste situaties in mijn leven.
Want ik wil helemaal niet ontrouw zijn, krijg ik het zweet van in mijn handen.
In mijn nek, dat mijn kraag er geel van wordt.

Voel me klote, wanneer ik niet slaap.
Voel ik me hier klote over.

Dat ik denk,
had ik maar op tijd nagedacht.
Dan was het allemaal anders gelopen.

Sowieso heb ik last van vreemde dromen.
Van kleine baby's die krijsend,
een heel leger vormen, en aan de horizon verschijnen,
onvermijdelijk op me af komen met hun gekwijn.
Daar krijg ik het zuur van in mijn mond.
Al die hulpeloze lichaamdeeltjes.
Wat verwachtte ze van me?

We moeten ons laten castreren.
Voor je het weet, kruipt het, krioelt het
Van de roze wezentjes,
Die stinken en sterven.

Murat, laat je castreren.
Neem het van mij aan.
Laat je in godsnaam castreren.

Daar drinken we op, castratie.
Vond een muizennest, vlak naast de broodtrommel.
Daar ga je pas van kotsen.
Alles wat uit een gat komt stinkt.
Zo is het gewoon.
Kan ik niets aan doen.
Heb ik niet bedacht.
Dat we allemaal uit een stinkend gat komen.
Is niet mijn schuld.

Of wel?
Waar heb ik schuld aan?
Waar heb ik schuld aan?
Zeg het dan.
Zeg het dan.

Nergens aan.
Ik kan nergens iets aan doen.

Ik kan het alleen stoppen, alles.

Murat en Etienne komen uit de struiken.

- Murat: Sorry, het gebeurde gewoon.
- Sara: We gaan het er niet over hebben.
- Etienne: Denk dat ik ben bezwangerd.
Denk van een zesling.
- Kamiel: Murat, laat je in godsnaam castreren.
- Murat: Je gaat te ver.
Dat begrijp je.
Veel te ver.
- Kamiel: Ja, dat begrijp ik.

2.

Kamiel: Je kunt niet van mij verwachten dat ik maar bij dat bed blijf.
Ze heeft koorts, dat is alles.
Maar mijn vriendin zegt: 'ze blijft er straks in'.
'Ze blijft er in'.
Maar ik wil ook even weg kunnen.

Murat: Misschien moet je naar huis.

Etienne: Kamiel wil even geen appels meer raspen,
geen zweet meer deppen.

Kamiel: Voel me heel rottig.

Murat: Je bent dronken.

Sara: Hij drinkt omdat hij zich zorgen maakt.

Kamiel: Sinds ze koorts heeft, slapen we niet meer.
Slapen niet meer.
Slapen, slapen.
Niet meer.
En daarom wilde ik even bij Etienne.
Omdat bij Etienne niets meer belangrijk is.

Etienne: Dat is niet waar.

Kamiel: Wil ook met jou in de struiken.
Wil ook een beetje troost, een beetje wiegen en sussen.

Etienne: Wil je even slapen?
Kom maar bij me liggen.

Kamiel: Even liggen.

Kamiel gaat bij Etienne liggen. Etienne strijkt over zijn haren en zingt een liedje (van volgens mij de pretenders) I want to sleep, sleep, sleep, I want to sleep, sleep, sleep.

Etienne: We kunnen hier ook twee dagen blijven.

Etienne schenkt wijn in zijn mond.

Kamiel: Toen ze net geboren was,
was ik zo bang voor haar.
Omdat ik er niets mee had.
Dat ik het uit mijn handen wilde laten vallen.

Denk je dat ze dat gevoeld heeft?

Etienne: Dat moet een fantastisch gevoel zijn.

Kamiel: Dat moet je niet zeggen.
Dat is verschrikkelijk.
Een weerzinwekkende gedachte.
Traumatisch ook.

Sara: Kamiel, niemand kan je gedachten lezen.
Dat is het mooie aan gedachten.

Etienne: Er is nog nooit iemand geweest die intens bang voor me is.
Wat is daar voor nodig denk je?

Kamiel: Iemand alle verantwoordelijkheid in handen geven.
Iemand blind vertrouwen.
Als een baby doet.

Etienne: Ik geef jou alle verantwoordelijkheid.

Kamiel: Nee, het zit anders.

Etienne: Hoe dan?

Kamiel: Bij ons gaat het niet om verantwoordelijkheid.
Bij ons gaat het om tolerantie.
Anders had ik je nooit met hem in de struiken gelaten.
Dat had ik niet toegestaan.

Murat: Het liep allemaal wat sneller dan ik dacht.

Etienne: Kamiel, ik geef om je.

Stilte

Sara: Ik moet pissen.
Dus als ik in die struiken ga, wil ik niet dat iemand me volgt. Daar hou ik niet van.

Murat: Begrepen.

3.

Etienne is Sara de struiken in gevolgd.

Etienne: Op een dag is er niemand meer alleen wij. Alleen wij zijn er, de rest van de mensheid is uitgestorven, doodgegaan. We hoeven niemand meer te tolereren, niemand meer pijn te doen, we houden nooit meer van iemand anders. We zijn met z'n tweeën en houden van elkaar. Er komt ook niemand meer bij want twee vrouwen kunnen zich niet voortplanten.

Moest je niet plassen?

Sara: Lukt niet als je er bij staat te kijken.
Heb ik nooit gekund.

Etienne: Net lag ik in de struiken en ik hoorde je aan komen lopen. Ik denk: nu gaat er wat gebeuren, nu komt er een reactie.
Want je wilt niet dat ik in de struiken lig, met mijn benen wijd voor een bootjongen, toch?
Maar niets, je blokt me gewoon. Alles wat er gebeurt, je blokt het. Waarom flip je dan niet?

Sara: Zo ben ik niet.

Etienne: Laten we zoenen.

Sara: Ik ben aan het pissen.

Etienne: Laatst droomde ik dat je in het bos was. Je volgde de blauwe wandelpaaltjes door het hele bos heen. Van wandelpaaltje naar wandelpaaltje, je liep een beetje vertraagd, een beetje zwaar, een beetje treurig. Het bos had ontzettend grote bomen en jij werd steeds kleiner en de bomen steeds groter. Uiteindelijk was je zo groot als een tor en waren de paaltjes te groot voor je geworden om in één keer waar te nemen. Dus kon je nergens meer naar opzoek. Toen ik wakker werd dacht ik - die heeft zichzelf opgeknoopt - en daar had ik onmiddellijk begrip voor.

Sara: Laat me pissen.

Kamiel en Murat zitten iets verderop.

Kamiel: Hoe was ze?

Murat: Prima.

Kamiel: Ja dat is ze ook.

Sara en Etienne staan nog steeds in de struiken.

Sara: Laat mij even.
Alles op een rij.

Even jou aankleden.
Even stoppen alles.
Stil zetten.
Denk je wel eens echt aan mij?

Etienne: Die denkt wel aan zichzelf, dacht ik.
Ik heb wijn nodig.

Sara: Dat moet je niet denken.

Etienne zoekt Sara.

Etienne: Ik denk wel aan je. Ik denk nu aan je.

Sara: Soms word ik zo kwaad op mijzelf, als ik mijzelf zie handelen op een bepaalde manier, maar ik krijg het er niet meer uit. Ik ben zo. Als ik in een winkel sta dan lukt het me niet om iets moois voor mijzelf te kopen, alleen maar omdat het mooi is. Omdat ik dat onzin vind, verspilling. Maar ergens diep van binnen hoor ik dan wel eens een stemmetje dat zegt: koop alsjeblieft die armband voor jezelf, hij is mooi en het is je gegund. Maar het lukt me niet iets voor mijzelf te kopen. Het lukt me niet die luxe mijzelf te gunnen. Ik mag niets 'zomaar' van mijzelf. Ik leid een sober leven waarin ik mij verplicht op tijd te slapen, mijn oefeningen te doen, verstandig te eten en verstandig te leven. Zelfs voor de televisie zitten mag ik niet van mijzelf, zeker niet met mijn benen op de bank, zeker niet, dat mag ik pas wanneer ik bejaard ben. Alcohol mag ik alleen drinken als ik het afwissel met glazen spa, roken is sowieso geen optie, pillen alleen als ik ziek ben. Maar kijk eens naar me, vandaag drink ik alcohol zonder spa te drinken. Dat heb je bij me los gemaakt. Dat heb je bij me losgemaakt. En ik heb ook onnatuurlijke vetten gegeten. Veel meer kun je niet van me vragen. Ook al haat ik mijzelf soms, ik verander niet. Ik ben streng. Als ik me al laat gaan is het wanneer ik duizelig ben van het niet eten en ik een glaasje wijn drink. Zoals nu, verdwijnt ik een beetje, word ik even iemand anders.

Etienne: Je zou een stuk bijzonderder zijn als je *het* gewoon eens liet gaan. Want het verplettert je.

Sara: Er zijn geen bijzondere mensen.
Alleen mensen die geloven dat ze dat zijn.

Als je het mij vraagt zijn ze stom vervelend.
Het zou is afgelopen moeten zijn met ouders die hun kinderen opvoeden met het idee dat ze bijzonder zijn, die illusie moet meteen ontnomen worden. Niemand is bijzonder, iedereen is op zijn manier gemiddeld.

Etienne: Is er ooit iets dat je wilde van dit leven?

Sara: Ja, maar daar liep jij mee weg.

Etienne: Ik loop met iedereen weg.

Sara: Kijk nou naar jezelf, je kunt niet eens aangekleed blijven tijdens een picknick.
Ik vind je walgelijk.

Etienne: Waarom nodig je me dan uit?

Sara: Omdat ik elke keer weer vergeet dat ik dat beter niet kan doen.

Etienne: Je houdt van me.

Sara: Ook.

Etienne: Lijkt me fijn, helemaal kapot te gaan voor jou ogen. Ga ik kapot voor iemand anders, maak ik iets los. Misschien durf je jezelf dan te laten gaan, begin je met leven. Vinden mensen je niet meer zo serieus, wordt er iemand verliefd op je.
Zelfs wanneer ik je zoen blijf je stijf.

Nu moet ik pissen en dat ga ik hier doen, staand, bij jou.
Omdat ik vind dat dat moet kunnen.

Sara slaat haar.

4.

Etienne: Ik ben geslagen.
Voor het eerst.
Laten we nog een fles openen.
We komen eindelijk ergens.

Murat: Mee jij.
En trek je kleren aan.
We gaan koffie halen.

Etienne: Heb geen kleren.

Murat: Mee jij.

Murat en Etienne af.

Kamiel : Waarom sloeg je haar?
Dat is niets voor jou.
Uiteindelijk misschien wel.
Zijn we allemaal in staat tot zulk gedrag.

Sara: Weet ik niet zeker.

Kamiel: Ik heb nog nooit iemand geslagen.
Wilde wel een keer.
Mijn dochttertje, toen ze maar bleef huilen.
Denk je dat ze dat gevoeld heeft?

Sara: Vast niet.
Ik voel me een beetje vreemd.
Heel erg opgelucht.

Kamiel: Wel goed dat het zo oplucht.

Sara: Mag ik je iets vragen?

Kamiel: Wat dan?

Sara: Zou je met mij vreemd kunnen gaan?

Kamiel: Dat moet je niet willen.

Sara: Zou je het kunnen?

Kamiel: Nee.

Nee met jou niet.

Sara: Wat is er dan mis?

Kamiel: Je bent zo serieus.
Dat zou ik niet kunnen.

Sara: Ben ik zo serieus? , Denk je.

Kamiel: Ik ken je toch.

Sara: Dat ben ik niet.

Kamiel: Wil je dat ik met je vreemdga?

Sara: Weet ik niet.

Kamiel: Zet het uit je hoofd.

Sara: Ik heb hele mooie gedachten in mijn hoofd.

Kamiel: Wil je nog wat wijn?

Murat en Etienne op met koffie.

Sara: Geen drankjes meer door elkaar.
Dan gewoon wijn.
Gewoon overzichtelijk.
Niet niet mij willen.
Niet niet met mij gaan.
Niet mij overslaan.
Ik ben een vergeten stukje grasveld.
Maar ik ben er wel, ik ben nog lang niet verdwenen.
Denk, denk godverdomme zulke heftige dingen.
Ik ben een margrietje in een weiland.
Vraag naar me.

Stilte

5.

Sara: Ik denk aan de televisie, als je het mij vraagt.
En daar heb ik best wat over te zeggen.

Etienne: Wat dan?

Sara: Bij seks voor de Buch stopte een vrouw een aubergine in haar kut terwijl ze een indiaan nadeed.
Daar had ik nooit over nagedacht, dat je dat ook kan willen.

Murat: Etienne ik wil eerlijk met je zijn. Kamiel heeft me aan je voorgesteld omdat je nog wel eens een man blij wilt maken zonder daarna heel moeilijk te worden.

Sara: Bij seks na de Buch vertelt ze dat de groenteboer haar vanaf dat moment gratis aubergines aanbiedt. En dat haar kindje wordt gepest op school.

Kamiel: Dit was niet de afspraak.

Murat: Nu vind ik je echt leuk.
Ben misschien wat dronken, maar wat dacht je van een relatie?

Kamiel: Zo is zij niet.

Murat: Wat doe je moeilijk, je hebt er thuis toch al één liggen.

Etienne: Wat gaan die flessen snel op.

Sara: Later in Zomergasten vertelt Paul de Leeuw dat ze er een showtje voor feestjes en partijen van heeft gemaakt. Dat zij 'voor mijzelf' heeft gekozen.
En hij vind dat geloof ik mooi, als televisie.

Etienne: Murat, laten we het geen relatie noemen. Gewoon iets bijzonders.

Sara: Weer later zit er een econoom bij Zomergasten, zij heeft het kort over de vrouw met de aubergine en zegt medelijden te hebben met de dochter van de aubergine vrouw. Niet veel later vertelt ze dat ze haar zoon aandelen Ahold heeft aangesmeerd. Die leken haar leuker dan buiten op een skateboard.
Joost Zwagerman glimlacht overal bij, ik lijk op hem.

Murat: Jij hebt niet zo heel veel bijzonder te vinden.
Je hebt eigenlijk mazzel dat ik op jou slag vrouw val. Dat zijn er namelijk niet veel.
Dat ik je serieus neem.

Daar moet je de goden voor danken, op je knieën.
 Dat ik het leuk vind, zo'n Lara Croft pakje.
 Zwempartijtje in de vijver.
 Benen wijd in de struiken.
 Dat ik dat fantastisch vind.
 Dat ik daarvoor durf te kiezen.

Dat ik mijn boot met je wil delen.
 Wie ben je om nee te zeggen tegen mij?
 Niemand.

Ik haal je van je kleedje.

Etienne: Je drinkt teveel.

Murat: Ik ben je fucking prins op een wit paard.

Etienne: Prima.

Kamiel: Laten we het leuk houden Murat.
 Ze is niet in de uitverkoop.

Murat: Ben ik niet goed genoeg ofzo?
 En hoe behandel jij haar dan?

Kamiel: We hadden een afspraak.
 Ik koop een boot, geef hem aan jou.
 Jij vaart mijn dochter rond,
 en ik zou je een keer meenemen naar Etienne.
 Verder niets.
 Helemaal niets.

Murat: Je bent een kankerlul.

Etienne: Je hoeft me toch niet te hebben.
 Je kunt me toch delen?
 Waarom zou je me willen hebben?

Kamiel: Laten we hier weg gaan.
 Laten we nog een drankje doen in San Fransisco, de nachtkroeg.
 Laten we het nog even gezellig houden.

Murat: Hoe denk je dat je op me overkomt?
 Hoe denk je dan?

Zit daar een beetje half naakt zichzelf te goed te voelen, voor mij. Weet je hoe dat voelt? Ik jou nog een half compliment gegeven, zeggen dat je

liberaal bent. Nou dat bedoelde ik in de breedste zin van het woord, zal ik
maar zeggen.

Want je bent toch gewoon,

Gratis,

Gratis erbij.

Een extraatje.

Bij een fles wijn.

Meer niet, dat is het toch?

Meer ben je niet.

De rest is verloren gegaan,

wat je had,

toen je nog half in de schoot van je moeder,

Dat is alles allang weg.

Of heb ik het mis?

Nee, dat heb ik niet.

Maar het geeft niet.

Want ik kies voor jou.

Sara: Etienne, we kunnen ook samen weggaan.

Etienne: Nee, het wordt nu juist gezellig.

DEEL 3

San francisco, nacht.

1.

Etienne: Zal ik een liedje voor je draaien, van de jukebox?

Sara: Wat brengt mensen hier?
 Hoe komt het dat je hier bent.
 Dat je hier naar binnen loopt.
 Dat je dit meer wilt, dan daar zijn.
 Buiten, in de frisse lucht.
 Hoe ben ik hier naar binnen gelopen?
 Waarom kan ik me dat niet herinneren?
 Waarom drink ik zoveel?
 Waarom heb ik Kamiel gevraagd vreemd te gaan?
 Hoe kan het dat ik hier ben?
 Dat is niets voor mij.
 Hoe kan het dat ik zo dronken ben dat het niet meer verstandig is in mijn
 eentje over straat te gaan?

Totaal ziek, totaal vergiftigd.
 Totaal mijzelf vergiftigd.
 Komt het nog goed? Wat denkt iemand?

Was ik maar in de televisie.
 Nog één wodka en ik ben in de televisie.
 Nog één wodka en ik ben Linda de mol.
 Zo is het ook.
 Heb ik toch een reden om hier te zijn.
 Hoor je deze Etienne?
 Een reden om in San Francisco te zijn.

Etienne: Ja.

Kamiel: Ze geeft mij de schuld.

Murat: Waarvan?

Kamiel: Koorts.
 Toen ze net zwanger was,
 dacht ik een seconde, en dat heb ik gezegd,
 alleen maar een seconde aan abortus.
 Meende ik niet.
 Alleen maar die seconde.

Moest even wennen. Vond ik erg moeilijk.
 Zo'n lichaam ineens, met nog een lichaam erin.
 Dacht bij alles dat het slecht voor haar was en het kind.
 At ze een appel, zei ik: te veel vitamine is ook niet goed.
 Lag ze uitgeput op de bank, zei ik: bloed moet stromen.
 Ga lopen. Zolang je kunt lopen, moet je lopen, krijgt het kindje zuurstof van.
 Dat werkte natuurlijk averechts, ze ging zich verzetten.
 Begon wijn te drinken en sigaretten te roken.
 Toen mocht ze van mij het huis niet meer uit.
 Kon het ook niet mis gaan.
 Sprak ze niet meer met mij, uiteindelijk.
 Ze kermde alleen nog maar een beetje.
 Op het einde,
 Kwam ze niet meer overeind.
 Zo dik was ze.
 Herkende haar niet meer.
 Zo ontzettend dik.
 Vroeg ze me om een glas met sap.
 En ik deed niets.
 Ik keek hoe ze langzaam wanhopig uit haar stoel probeerde...,
 Hoe ze schreeuwde,
 en had er niets mee.
 Alsof het heel ver weg gebeurde.

Soms liet ik haar een uur lang zo...
 Zo wanhopig.
 Spartelend.
 Soms liet ik haar, ging ik naar Etienne.

Waar is het mis gegaan, denk je?
 Waarom ben ik niet als andere vaders?

Murat: Respectloos.
 Je hebt geen respect voor vrouwen.

Kamiel: Nooit geleerd thuis.

Sara: Misschien is wodka niet genoeg.
 Misschien is er een pil.
 Etienne, is er een pil?

Etienne: In mijn jaszak.

Murat: Als vriend zijnde ben ik verplicht,
 om je nu in elkaar te slaan.

Kamiel: Hoezo?

Murat: Om je een beetje respect bij te brengen.
Als man moet ik nu ingrijpen.

Kamiel: Stel dat ik straks thuis kom,
En ze is erin gebleven, dood bedoel ik.
En ik was er niet.
Schop me in godsnaam naar huis.
Ik ben bang.

Murat: Neem eerst een glas whisky.

Kamiel: Nee, doe het maar gewoon.

Murat: Het gaat wel pijn doen.

Kamiel: Doe het dan.

Murat schopt Kamiel en slaat hem richting uitgang, maar Kamiel komt niet buiten, want valt buiten bewustzijn nog voor de deur.

Murat: Shit.

Etienne: Weet je dat ik van hem hou.
Voor altijd. Dat ik aan hem denk.
Dat ik hem nooit vergeet, ook al ligt dat bij hem anders, totaal anders; wat mij betreft.

Murat: Wat staat Sara te doen?

Etienne: De vogeltjes dans, van Johnny Hoes.

Murat: Wat kijk je naar me?

Etienne: Je bent fantastisch, eigenlijk.

Murat: Jij ook.
Wat je zei over mijn boot.
Dat raakte me.

Etienne: Op een dag ontplof ik.

Murat: Van liefde, denk ik.
In mijn armen, denk ik.
Omdat ik je opraap.

Etienne: Lijkt me mooi, van liefde.

Of van alcohol.
Geef me wodka.

Murat: Dat lijkt me niet verstandig.

Etienne: Heb ik gevraagd om verstandig?
Heb ik dat?
Wanneer dan?
Wanneer dan?

Murat: Hier heb je wodka.
Ik zorg voor je.

Etienne drinkt een fles wodka.

Etienne: Misschien moet ik ook geslagen worden.
Murat?
Misschien moet ik ook iets leren.

Murat: Nee hoor.
Je bent leuk zo.

Etienne: Ik ben een geisha.

Murat: Dat is goed.

Etienne: Ik ga even liggen.
Er is toch niets.
Is er iets?
Hier?

Murat: Helemaal niets.

Etienne: Geef me anders maar gewoon een pilletje.

Murat: Ga maar liggen.

Etienne: I want to sleep.
Eep.

Sara: Wil je met mij de vogeltjes dans doen?
Zo.
Nu, eigenlijk?

Murat: Wil je er wodka bij?

Sara: Nee.

Murat: Zonder wodka kan ik het niet.

Sara: Wie denk je dat ik ben?

Murat: De vriendin van Etienne.

Sara: Ja maar hoe heet ik?

Murat: Geen flauw idee.
Vergeten.

Sara: Geef me is wat wodka, nep Turk.

Murat: Hoe heet je dan?

Sara: Linda en de mol.

Murat : Goed.

Sara : Ja.

Murat: Linda, laten we die fles om zeep helpen.

Sara drinkt de fles en hangt slap tegen de muur. Murat is de enige die nog nuchter lijkt

2.

Murat: Een paar dagen geleden dacht ik: ik wil een vrouw voor mijzelf.
Eentje die op een boot lijkt.
Ineens zag ik het heel helder voor me.
Eentje die verzuipt als ik niet hoos.

En het is een mooie dag want ik heb haar gevonden, en voorlopig gaat ze nergens heen.
Eigenlijk het enige dat ik wil is van 'ik', 'wij' maken, en van wij 'ons', en de rest kan me gestolen worden.
Ik wil met jou onder gaan in diep koel water.
Dat zo donker is dat het enige wat we zien onze eigen verbeelding is. En wanneer die op is vertellen wij elkaar de beelden die we hadden en daar krijgen we weer nieuwe verbeelding van. We zullen overal wonen en overal vertrekken, overal aankomen, alles voelen, alles beleven. Er zal niets zijn dat we overslaan. Niets dat we niet bedenken kunnen. Niets waar wij niets van weten.
En boven ons zullen ze varen in kleine motorbootjes die ze huren van onze zonen.
We hoeven nergens bang voor te zijn.
We horen bij elkaar.

Iemand vertelde mij dat je onder water veel lichter wordt.
Iemand vertelde mij dat je onder water in een andere wereld komt.
Iemand vertelde mij dat vissen aan je tenen sabbelen.
Iemand vertelde mij dat zeewier eetbaar is.
Hartstikke handig.
Iemand vertelde mij dat een gezonken boot een heel rif aan leven oplevert.
Geloof jij in reïncarnatie? Dat zou goed zijn.
Denk ik.

Als je wakker wordt uit je roes, mag je met mij zo weer in de volgende roes.

Jou breng ik naar beneden Etienne, zo diep als je wilt, en je hoeft nooit meer naar boven. En echt sterven doe je ook niet meer. Want we gieten zoveel wodka naar binnen dat je de weg terug niet meer vindt, als je wilt.
Merk je niet eens dat de ene wereld overgaat in de andere.

Sara: Murat, ben je er nog?

Murat: We zijn op mijn boot.

Sara: Ik ben in een grote lege ruimte, met houten vloeren en gebroken witte gigantisch hoge muren, waar de deur in wegvalt.

In een roze pakje sta ik, zoals ik die heel vroeger had toen ik nog op ballet zat. En ik hou mijn hand om de bar en kijk in een spiegel.
 De ruimte is ontzettend groot, dat het nog een hele wandeling is naar de overkant. Mijn ogen kijken geconcentreerd de ruimte in.
 En ik weet dat ik ieder moment zal kunnen gaan dansen. Dat ik ieder moment door de ruimte zal zweven, als een licht vliegje, een bloempje in de wind, een regeldruppel in een storm.
 Ieder moment kan gaan bewegen.
 Stel dat ik die ruimte zou kunnen huren.
 Zou dat niet fantastisch zijn?
 Dat ik hem zou huren, en dan hier zijn.
 Dat wil ik.
 Denk je dat dat logisch is?
 Dat ik hier iedere dag sta, en dat ik ieder moment kan gaan beginnen.

Murat: Zoveel mensen huren een ruimte.

Sara: Misschien projecteer ik op één van de muren een opname die ik heb van een Afrikaanse vrouw die driehonderd kilometer door Afrika loopt naar haar familie.
 Dat ik die op repeat zet, dat ik bij iedere bocht kan denken, nu is ze er.
 Dat wil ik.
 Dat ik ieder moment kan beginnen en zij ieder moment kan aankomen, en alles ertussen doen we niet.

Is er hier ergens een glas water?

Etienne: Waar zijn we?

Sara: Op zijn boot.

Etienne: Ben blij dat ik niet thuis wakker word.
 Maar hier.
 Thuis word ik al zo vaak wakker.
 Ben niet nuchter nog.

Murat: Geeft niet.

Etienne: Eigenlijk had ik in Japan geboren moeten worden.
 Daar komen wij vandaan, de Geisha's.
 Geen beroemde ben ik, maar dat kan nog.
 Dat kan iedere dag iedereen overkomen.
 Bekendheid, komt als onweer op iemand zijn dak, breekt de hele boel open. Word een soort voorbeeld. Een uitzondering, een uitzonderingspositie. Een geisha met een uitzonderingspositie, ver uitgestegen boven al die andere mensen die precies hetzelfde zijn, morgen.

Ineens, komt het, als onweer.

Dan verandert de boel.

De wereld.

Heb je in de gaten dat ik troost ben?

Dat ik me uitkleed en iedereen vermaak, en dat ik voor je dans, als je wilt.

Fantastisch, vind ik dat.

Dat ik troost ben.

Dat ik mooi ben.

Dat ik lief ben en onvoorspelbaar ben.

Dat ik niet bang ben.

Dat ik verzuipen kan.

Dat ik grof gaan kan.

Dat ik kotsen kan.

Dat ik baren kan.

Dat ik beledigen kan.

Kwetsen kan.

Dat ik aaien kan.

Dat ik out gaan kan.

Waar ga ik heen, Murat?

Murat: Rustig maar.

Kamiel: Waar ben ik?

Murat: Op mijn boot.

Kamiel: Is dit hem?

Murat: Ja.

Kamiel: Kun je me thuis afzetten?

Murat: We zien wel.

Kamiel: Alsof alles nog kan gebeuren,
Of niets vastligt nog.
Of we los zijn van alles.
Heel ver weg.
In het midden van de grootste oceaan.
Dat kan natuurlijk niet op zo'n boot.

Murat: We zien wel.

Kamiel: Net besepte ik, dat als ik ergens niet ben...

Dat dat niet zo erg is.
Op z'n hoogst onhandig.

Straks spring ik in het water Murat.
Dan zwem ik naar huis.

Loop ik onder de nog zwak brandende lantaarns, zie ik de zon opkomen,
de gordijnen open gaan. Blaft er een hond, slaan de tuinhekjes open, komt
er een krant door de bus, zit mijn vriendin achter een kop koffie.

Zit mijn vriendin bleek achter een kop koffie, te moe om kwaad te worden.

De baby ligt stil.

'Moest je er even uit', vraagt ze. En dat is zo. En er valt een hele zachte
regen en alle ramen staan open. En ineens horen we: DA, en nog een keer
DA. En dan Pa en nog een keer Pa. En ik loop naar de wieg, en herhaal:
papa.

*